

A 2. osztályos feladatlap értékelése

Név:	osztály:	dátum:	kód:
Kódleírás:			
könyv 1. o.	NT Játékház	Más:	
könyv 2. o.	AIÓ Hónapról...	Más:	

A felmérést végző felírja a gyerek nevét, osztályát, dátumot.

A többi háttéradat csak a csoportos felmérési szakasz végén érdemes feltüntetni. A gyerekek kitöltésre visszaadott feladatlapon lehetőleg csak a név, osztály, dátum szerepeljen.

A „**Kód**” mező

0, ha nincs semmilyen hátránya a gyerekeknek.

1- ha „hivatalos” hátránya van. Akkor a név alatti kódleírásnál ezt ki kell bontani! A szakértői vélemény szintjével (SNI, BTM, más...) kezdve a hátrány leírása. (Pl.: dyslexia, hátrányos helyzet, értelmi fogyatékos, stb.)

2- ha nincs ugyan hivatalos vélemény, de a tanító véleménye szerint a gyerek valamiben messze elmarad.

A kódleírásban ezt részletezni kell. (Pl: nagyon nyugtalan, rendkívül lassú, kirívóan fegyelmezetlen, rendszeresen hiányzott, stb.)

A kódleírásban ezt részletezni kell. (Pl.: nagyon nyugtalan, rendkívül lassú, kirívóan fegyelmezetlen, rendszeresen hiányzott, stb. Az adatbázisban ezt az utolsó oszlopban kell szövegesen rögzíteni.)

Az olvasókönyveket be kell jegyezni, lehetőleg a kiadóval együtt, de a cím is elég. Azért nem csak osztály szinten rögzítjük, mert lehetnek „új gyerekek” is, akik más előélettel rendelkeznek.

Aki maga rögzíti az Excel táblába az adatokat, és elküldi nekünk, annak a „Település, iskola, osztály” helyére kérjük beírni az adatokat. (Az iskolát lehet rövidítve.)

Az olvasókönyvek (rövidített, pl. Hónapról) címeit is. Csak a kiadó nem elég, mert olyan kiadó, amelynek több könyve is van adott évfolyamon.) Nem baj, ha beíráskor csak az eleje látszik. Akik év közben érkeztek az osztályba, és ezzel könyvet is váltottak, azoknál az adott táblázathelyet üresen kell hagyni. Akiról az előzményeket nem lehet tudni, azoknál is.

Az Excel tábla fejlécének eleje

Település, iskola, osztály		Kód	könyv 1	könyv 2
Maximum				
			Ját	Hó

1.

2. Olvasd hangosan a szavakat oszloponként!

1. idő hiba jav. h. betűz szótagol

Ezt a feladatot a gyerek egy „nyers, üres” feladatlapról olvassa. Az olvasás közben a jegyzőkönyvezésre használt névvel ellátott feladatlapra rögzítjük a tapasztalatokat.

A feladatokat nem a gyerekeknek kell elolvasnia, hanem mindig a vizsgáló adja az utasítást. Nem vizsgáljuk az utasítás megértését, viszont egyrészt feleslegesen nyújtaná a vizsgálat idejét, másrészt egy esetleges értelmezési hiba problémákat okozna. Pl. soronként kezdi olvasni oszlop helyett. Az olvasásra fordított időt másodpercekben mérjük, és értelemszerűen az „idő” cellában rögzítjük.

Hibajelölések:

A „félreolvasott” szavakat pontosan feljegyezzük a szó mellé, ahogyan elhangzott. Ha a gyerek magától észreveszi és helyesen újraolvassa, akkor zárójelbe kell tenni a feljegyzett hibásan olvasott változatot. A rosszul olvasott szót nem kell újraolvasatni!

Egy hibásan elolvasott szó az összegzésnél egy hibát jelent függetlenül attól, hogy esetleg a szóban több hiba is volt. Az összesített hibaszámba minden hiba beszámít, a javított hibák is. Azonban a javított szavakat is összeszámoljuk és feljegyezzük a / jel után. (Pl. : 7/6 azt jelenti, hogy hét szóban hibázott, de ebből 6 szónál javított.) Javított hibának csak a végül hibátlanul kiolvasott szó számít.

A **betűzést**, szótagolást álló vonallal jelöljük. Az olvasott szóba oda húzunk álló vonalat, ahol a gyerek megakad vagy szünetet iktat be. A betűzött szavak elé B, a szótagolt szavak elé SZ betűt írunk. Betűzöttnek számít minden olyan szó, ahol volt izoláltan olvasott betű. Azt kell összeszámolni, hogy hány olyan szó volt, ahol betűzés előfordult.

Szótagolt szó az is, ahol csak egy szótagot olvasott külön a gyerek. (Pl. bodo-rít)

A hibákat, betűzést, szótagolást csak a felmérés legvégén lehet összesíteni!

3. Olvasd el hangosan a kérdéseket! Felelj is rájuk!

2. idő hiba jav. h. betűz szótagol

A gyerek ezt a feladatot is az előbb előtte levő „nyers, üres” feladatlapról olvassa.

Az olvasásra fordított időt az „idő” cellában rögzítjük.

A kérdő mondatok olvasásánál nem állítjuk meg az órát akkor sem, amíg a gyerek válaszol. Technikailag így jóval egyszerűbb, bár tisztában vagyunk vele, hogy kicsit torzíthat, ha a gyerek hosszú válaszbba fog. Ilyenkor újból bízassuk a rövid, tömör válaszra. Ebben a feladatban a mondatolvasási technikát és a mondat megértését is mérjük. A mondatszintű megértés ellenőrzésére pedig bármilyen rövid, de adekvát válasz elegendő. Előre látható probléma, hogy egy hosszabb válasz lejegyzésekor a vizsgáló időzavarba kerülhet, ha a gyerek közben olvasni kezdi a következő kérdést, amit szintén figyelniünk és rögzíteniünk kell. Ezért elég a lényeg rögzítése, ami a megértésre már utal. Beírni csak az erre utaló szót, szókapcsolatot kell. Fontos, hogy ne készítsük helyesbítésre, vagy noszogassuk válaszádsra a gyereket. Rögzítsük, amit mond, s ha nem mond semmit, akkor kedvesen mondjuk, hogy nem baj, haladjon tovább, olvassassuk a következő kérdést.

Hibajelölések:

Ugyanazok a jelölések, mint az 1. feladatnál, az egyes szavaknál jelöljük az olvasási hibákat. Illetve a betűzött, szótagolt szavaknál álló egyenessel jelöljük, hogy hol akadt meg, illetve a szó fölé írjuk, a B vagy Sz jelet.

A megértés pontozása: 1 pont minden megértett kérdés. A megértést a „pont” kódkockában kell utólag összesíteni. Nem a válasz „helyessége” a döntő, hanem az, hogy a válasz alapján értette-e a gyerek a kérdést. Pl. a teve élhet a sivatagban, otthon, az állatkertben, stb. bármelyik az már 1 pont. A lényeg, hogy egy helyet mondott-e. Minden kérdés megértése csak 1 pontot jelent. Ha válasz más,

mondjuk „púpja van”, vagy 5 másodpercig nem válaszol, akkor az arra utal, hogy nem értette a kérdést. Akkor nem adhatunk pontot.

4. Olvasd figyelmesen! Adj címet a mesének!

Ennél a feladatnál kezdődik a csoportos rész, kapja meg a gyerek azt a feladatlapot, amelyen kezdetben a felmérést végző jegyzetelt.

Ez az utolsó utasítás, amit a felmérést vezető pedagógus ad. A többit már a gyerekek maguk olvassák el és értelmezik. Itt kell tehát felhívni a figyelmüket a következőkre:

- A felmérés célját az egyéni rész megkezdése előtt is meg kell mondani a gyerekeknek, de az önálló munka megkezdése előtt érdemes erre visszatérni. (Nem osztályzatért, nekik is jó, ha tudják mire jutottak eddig, stb.)
- Az olvasás végén találjanak ki és írjanak címet a történetnek. Ez szerepel a feladatléírásban, és a szöveg végén utasításként is, de jó, ha úgy olvassák, hogy ezzel a feladattal mindenki tisztában van közben.
- Ha elolvasták és adtak címet, folytassák önállóan a többi feladattal.
- Azt is meg kell erősíteni, hogy bármikor, bármelyik kérdésnél újraolvashatják a szöveget. Nem kell az emlékezetükre hagyatkozniuk. Ezt ellenőrzésként is megtehetik, ha már beírták a választ.

Mi lehetne a címe a történetnek? Írd a mese elejére!

3. | pont

0- Ha a cím, vagy nem értelmezhető

1- Ha a cím részleges, nem az egész történetre vonatkozik. (Pl.: A macska csele, Az elhagyott házikó)

2- A történetet konkrétan lefedő cím. (Az egerek és a macska)

3- Általánosításra, elemzésre utaló cím. (Az éhen maradt macska, Az egérparadicsom, A kitarító egerek)

5. Húzd alá a szövegben!

Zöld színnel, hogy milyen ötletei voltak az egereknek és a macskának!

Meghallották ezt a mezei egerek, és beköltöztek.

Azzal ő is berendezkedett a házikóban.

Mindegyik sok-sok enivalót összegyűjtött a saját kuckójába, és nem mozdult ki onnan.

Halottnak tetette magát.

Piros színnel, hogy mit tett végül a macska!

örökre elhagyta a házat. (Ezt mindkét színnel alá lehet húzni. Az + pont!)

4. | pont

A kiemelt 5 szövegrész aláhúzása jelent pontot. Akkor is jó a megoldás, ha a teljes mondatok alá vannak húzva.

6. Válaszolj a kérdésekre! Ha bizonytalan vagy, nézd meg a szövegben!

Mit elégeltek meg az egerek?5.1. pont

- 0 pont:** Nem értelmezhető, vagy a kérdéshez nem kapcsolódó válasz. (Sok élelmet gyűjtöttek, támadt egy ötletük.)
- 1 pont:** Konkrét csak a macska jelenlétére utaló válasz. (A macskát, ő is beköltözött, berendezkedett), vagy utalás arra, hogy eleszi a macska az ennivalót az egerek elől.
- 2 pont:** Konkrét szöveg kiemelése (Vidáman élt, megvolt a pecsenyéje.)
- 3 pont:** Értelmező válasz, ami tartalmazza, hogy a macska megfogja, megeszi az egereket.
- 4 pont:** Precíz átvitt értelmezés. (Sokat megevett már közülük. Nem akartak ők is a macska pecsenyéjévé válni.)

Miért lett éhes a macska?5.2. pont

- 0 pont:** Nem értelmezhető, vagy a kérdéshez nem kapcsolódó válasz. (Vidáman élt, amíg megvolt a pecsenyéje, cselhez folyamodott, kopogott a szeme, korgott a gyomra.)
- 1 pont:** Szövegszerű válasz (Hetekig elleszünk itt, nem mozdultak. Sok élelmet gyűjtöttek.) illetve szerinte a macska nem egeret eszik. (Az egerek mindent begyűjtöttek, nem adtak neki enni az egerek)
- 2 pont:** Konkrét szöveg változat. (Nem jöttek elő az egerek, az egereknek támadt egy ötletük.)
- 3 pont:** Értelmezést, következtetést is tartalmazó válasz (Az egerek elbújtak, nem mentek ki élelemért, nem talált egeret, nem tudott elkapni egeret.)
- 4 pont:** Precíz átvitt értelmezés (Elfogyott a pecsenyéje, az egerek elbújtak, nehogy megegye őket, az egerek nem hagyták magukat, hogy csemegék legyenek.)

Milyen csel gondolt ki a macska?5.3. pont

- 0 pont:** Nem értelmezhető, vagy a kérdéshez nem kapcsolódó válasz.
- 1 pont:** A macska valamilyen más cselekedete. (Elmegy, beköltözik, megeszi az egereket.)
- 2 pont:** A konkrét szöveg kiemelése. (Halottnak tette magát.)
- 3 pont:** A konkrét szöveg egy mondatos változata. (Úgy tesz, mintha meghalt volna.)
- 4 pont:** A csel értelmező leírása. (Pl.: Halottnak tette magát és akkor megnézik az egerek s lecsap.)

Miért ment el a macska?5.4. pont

- 0 pont:** Nem értelmezhető, vagy a kérdéshez nem kapcsolódó válasz.
- 1 pont:** Konkrét az éhségre szűkítő, vagy a távozással indokoló válasz (Éhes volt, korgott a gyomra, elment, korgó gyomorral elhagyta a házat.)
Vagy félreértésre, túlzásra utaló válasz. (Nem bírta azt a sok ételt tétlenül nézni, nem tudott bejutni a házikóba, elzavarta az öreg egér.)
- 2 pont:** Valamilyen konkrét részlettel indokoló válasz. (Az egerek elbújására, vagy a csel kudarcára utaló mondat.)
- 3 pont:** Értelmezést, következtetést is tartalmazó válasz. (Nem tudta megenni az egereket, túljártak az eszén, nem tudott mást tenni, mit volt mit tennie.)
- 4 pont:** A folytatásra utaló válasz. (Elment máshová egeret fogni, enni, vagy hogy megetessék.)

7. Szerinted mi minden okozhatta, hogy az egerek meg tudtak menekülni? Karikázd be!

Hangosan kopogott a macska füle.		nem
Minden egér betartotta, amit megbeszéltek.	igen	
Sikerült az egereknek elég élelmet gyűjteni.	igen	
Elhagyatott volt a házikó.		nem
Nem volt a macska elég türelmes.	igen	
Az öreg egér átlátott a macska cselén.	igen	
Az egerek gyorsabbak voltak.		nem

Minden jó válasz **1 pont**.7. pont

8. Tetszett a történet?

Miért?

1 pont: Ha csak állást foglal, s általánossággal indokol. (Érdekes volt, tetszett, unalmas volt.)

2 pont: Ha konkrétumot emel ki indoklásnak. (Elment a macska, halottnak tetette magát, az egerek csele, stb.)

3 pont: Ha általánosítást tartalmaz. (Cselesek voltak az egerek, legyőzték a macskát, jó a vége.)

4 pont: Ha kritikai szempontú az indoklás, vagy stílusra, műfajra utal, esetleg személyes élményhez kapcsolódik. (Amikor olvasod olyan, mintha ott lennél. Rövid volt, de érdekes. A macskám hozott egy kiségeret. Nem, mert mindig az egerek győznek. Szeretem az ilyen meséket.)

8. pont

9. Fejezd be a rajzokat a címek alapján!

A macska csele	Egérparadicsom
<p>0 pont: Ha csak színez, a macska sétál vagy vannak szaladgáló egerek is.</p> <p>1pont: Ha csak a macskát rajzolja kiterülve. Akkor is, ha az ajtó előtt kívül hever.</p> <p>2 pont: Ha rajzol rejtőzködő egereket is. (Időnként nehéz észrevenni...)</p>	<p>0 pont: Ha csak színez, vagy a macska is bent van a házban.</p> <p>1pont: Ha csak a boldog egereket rajzolja.</p> <p>2 pont: Ha látszik a képen a macska a házon kívül.</p>

8. pont

A gyerekek teljesítményének értékelése

A jelenleg rendelkezésre álló adatok gyakoriságai alapján összeállítottuk a felmért szempontok teljesítményövezet listáit. Ezek alapján van lehetőség az egyes tanulók és osztályok olvasási, szövegértési szintjének meghatározására, az általános tendenciákkal való összevetésére. A skálák nem elvárásokat, osztályozási övezeteket írnak le. Nem azt jelzik, mennyire felelnek meg a gyerekek a követelményeknek. Annak feltárására, nyomon követésére alkalmasak, hogy milyen a viszonyuk az egyes dimenziókban a többiek olvasási képességeihez.

A felmérés értékelési sávjai szempontonként a harmonikus gyerekek adatai alapján:

	kiemelkedő	átlag feletti	átlagos	átlag alatti	leszakadó
olvasás összes ideje (másodperc)	0-45	46-64	65-84	85-103	104-
olvasás hibák összesen	0	1	2	3-4	5-
hibajavítási arány (%)	-	100	50-99	26-49	25-0
elakadások a szóolvasásban (szó)	0	0	1-2	3-4	5-
kérdő mondat értelmezés (mondat)	5	5	5	4	3-
megértés összesen	26-	22-25	18-21	14-17	0-16

A tanulási problémákkal küzdő gyerekek számára is a fenti kategóriarendszer jelenti az iskolai teljesítmények értelmezési keretét. Annak érdekében, hogy az SNI és BTM besorolású gyerekeket tanítók lássák saját munkájuk eredményét, összeállítottunk egy olyan kategóriarendszert, ami alapján a fejlesztett tanulók olvasását a többi hasonló helyzetűével egyéni és csoport szinten is össze lehet vetni.

Az SNI-BTM adatok hangsúlyozottan tájékoztató jellegűek. Kevés adat áll még rendelkezésünkre, és a csoporton belül szükség lenne a problémák jellege és súlyossága szerinti további bontásokra.

A tapasztalati sávok a nem értelmi fogyatékos SNI-BTM tanulók adatai alapján:

	kiemelkedő	átlag feletti	átlagos	átlag alatti	leszakadó
olvasás összes ideje (másodperc)	0-56	57-78	79-100	101-122	123-
olvasás hibák összesen	1	2	3	4-5	6-
hibajavítási arány (%)	100	100	50-99	26-49	25-0
elakadások a szóolvasásban (szó)	0-1	2-3	4-7	8-12	13-
kérdő mondat értelmezés (mondat)	5	5	5	4	3-
megértés összesen	23-	20-22	16-19	10-15	0-9

Összegezve elmondhatjuk, hogy második osztály végére a harmonikus fejlődésű gyerekek betűtévesztések nélkül, kevés hibával, automatikus szóolvasással képesek olvasni, a szöveget értelmezik, a szöveg elsődleges szintje mögött rejlő – egyszerűbb – átvitt jelentést is képesek megérteni, amelynek sikerességében nagy szerepe van meglévő világismeretüknek (pl. a macska szívesen megeszi az egeret) és nyelvi készségeik fejlettségi szintjének (pl. kopog a szeme az éhségtől, azt jelenti, hogy nagyon éhes). Mindezen területeken az SNI-BTM-e, valamint a pedagógusok által problémásnak ítélt, de szakvéleménnyel nem rendelkező gyerekek még fejlesztésre szorulnak. Az olvasástechnika területén: lassabbak, hibáznak, elakadnak, az automatikus szóolvasás még nem biztos. Részben ennek következtében szövegértésük is elmarad a harmonikus fejlődésű társaktól. Gyengébb szövegértésük másik oka, hogy világismeretük, nyelvi fejlettségük is gyengébb színvonalú, e téren is fejlesztésre szorulnak.

Hálásan köszönjük minden kollégának, aki részt vett a kidolgozásban és elvégezte a gyerekekkel a felmérést és elküldte számunkra. Várjuk a további eredményeket, hogy a most felrajzolt képet tovább árnyalhassuk, pontosíthassuk.

A részletes elemzés és a háttérdocumentumok az Egyesület honlapján található.

www.meixnerped.hu

Damó Eszter, Csorba József
Meixner Pedagógiai Egyesület